

งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตศึกษา 10

นายสุรัชย์ ชินโย

006042

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต
แผนกบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2519

THE EDUCATIONAL ADMINISTRATIVE TASKS OF SECONDARY SCHOOL

IN THE TENTH EDUCATIONAL REGION

Mr. Surachai Chinyo

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1976

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

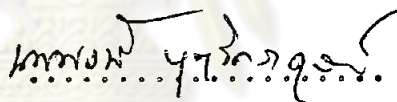

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ

 กรรมการ

 กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

อาจารย์ ดร.พิชัย บุรณะสมบัติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ งานบริหารการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตศึกษา 10

ชื่อ นายสุรชัย ชินโย

แผนกวิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2518

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างของระบบบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตศึกษา 10

2. เพื่อศึกษางานบริหารการศึกษา ภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตศึกษา 10 โดยเฉพาะงานด้านวิชาการ งานบริหารบุคคล งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงิน และบริการต่าง ๆ งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

3. เพื่อทราบปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบบริหารภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตศึกษา 10 และปัญหาเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษา ทั้ง 5 ประเภทดังกล่าว

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ ใช้วิธีวิจัยแบบการศึกษาภาคสนาม (Field study) โดยใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และใช้แบบสอบถาม. ตลอดจนศึกษาเอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียน ประชากรในการตอบแบบสอบถาม มี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มประชาชน ซึ่งเกี่ยวข้องกับโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยตรง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไป 557

ฉบับ ได้เก็บคืนมาได้ 513 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.10 ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ใช้วิธีการร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อคำถาม และแต่ละประเภทของงาน
ตลอดจนหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของงานแต่ละประเภท

สรุปผลการวิจัย

1. การจัดองค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษา อาศัยหลักเกณฑ์นโยบายของกรม
สามัญศึกษา หลักประชาธิปไตย และทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา โรงเรียนส่วนมาก
จัดโครงสร้างเป็นสายบังคับบัญชาสายเดียว ทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นตรงต่อครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่
หรือผู้อำนวยการโรงเรียน แต่ผู้เดียว มีโรงเรียนส่วนน้อยจัดโครงสร้างตามแบบ ที่มี
หน่วยงานหลัก และหน่วยงานที่ปรึกษา มีคณะกรรมการบริหารโรงเรียน และอนุกรรม
การที่ปรึกษา การจัดองค์การดังกล่าวจัดตามความจำเป็นที่สามารถปฏิบัติได้จริง ๆ โรงเรียน
ส่วนใหญ่จัดทำแผนภูมิการจัดองค์การ แต่ไม่ได้จัดทำคำบรรยายลักษณะงาน

2. โรงเรียนมัธยมศึกษาปฏิบัติงานด้านกิจการนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ด้าน
บุคคล วิชาการ ชุรการ การเงิน และบริการ ค่อนข้างน้อย ส่วนงานบริหารด้าน
ความสัมพันธ์ชุมชน โรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

การปฏิบัติงานบริหารการศึกษาดังกล่าว พอจัดลำดับในการปฏิบัติมากน้อยได้
คือ งานกิจการนักเรียนท่ามากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคืองานบริหารบุคคล งาน
วิชาการเป็นลำดับที่สาม งานชุรการ การเงิน และบริการ เป็นลำดับที่สี่ ส่วนงาน
ด้านความสัมพันธ์ชุมชน เป็นลำดับที่ห้า สุดท้าย

3. ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบบริหาร และปัญหางานบริหารการศึกษา
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนมากคล้ายคลึงกัน และปัญหาดังกล่าวเป็นผลสืบเนื่องมา
จากการจัดโครงสร้างของระบบบริหาร และปฏิบัติงานบริหารการศึกษา ทั้ง 5 ประเภท
ของผู้บริหารโรงเรียน.

secondary schools in the tenth educational region. A total of 557 questionnaires was sent and 513 or 92.10 percent was answers. Data from questionnaires were analyzed by percentages and means (\bar{X}).

Findings of the Research

1. The organization of the administrative structure in secondary schools is in accordance with the policy of the Department of General Education, democratic way of life, and educational administration theories. Most school has the "line" administrative structure. However, some has "line and staff" form. Principals have the highest administrative power and are authorized to make all decisions within the school. However, they may appoint committees to assist them in any area of administration. Many schools have organization charts but lacked job descriptions.

2. The educational administrative tasks in secondary schools, the area of activity of student was median level, the area of personnel management, academic, school business, finance and service were rather low. In the area of school - community relations, administrator's performances were on the low level. Therefore, when listed the above tasks in order of importance and most/less frequently performed it would be as follows : student activities; personnel management; academic; school business and finance, services; and school - community relations.

3. The problems related to the educational administration structure in secondary schools are motley similar and are the result of the organization of the structure of educational administration and the executive of the five tasks by school administrators.

กิติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้วิจัยสามารถดำเนินงานไปด้วยความเรียบร้อย และประสบความสำเร็จด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจากอาจารย์ ดร.พิชัย บุรณะสมบัติ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ซึ่งได้ให้คำปรึกษาและชี้แจงแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย ด้วยความเสียสละและเอาใจใส่ตลอดเวลา

อาจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ ได้ช่วยตรวจร่างวิทยานิพนธ์ทุกบท ตลอดจนแนะนำแก้ไข ให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น อาจารย์นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ได้ช่วยสร้างแก้ไข ปรับปรุงแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ให้ดียิ่งขึ้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภิญโญ สารทร คณบดีคณะครุศาสตร์ ได้ช่วยสนับสนุนเป็นแรงใจ และแนะนำแนวทางในการวิจัย ตลอดจนกำหนดวิธีการวิจัย ให้มีการทำการวิจัยร่วมกับคณะทั่วประเทศเช่นเดียวกัน

ผู้อำนวยการกองมัธยมศึกษา ได้อนุเคราะห์ออกหนังสือราชการ แจ้งให้โรงเรียนต่าง ๆ ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม คุณสังคม โคจางง คุณสมานจิต ภิรมย์รัตน์ คุณไชยวัฒน์ เทศนิกกุล คุณไพจิตร ศรีไพรวรรณ คุณทองนาก มโนเอื้อ คุณนวลฉวี ชินโย คุณเชษฐ จงสมชัย คุณพจน์ จงสมชัย ได้อนุเคราะห์ช่วยเหลืออำนวยความสะดวก ในขณะที่ผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยครั้งนี้ หากขาดความอนุเคราะห์จากท่านที่กล่าวนามมาแล้วข้างต้นคงไม่ได้รับความสำเร็จด้วยดี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย.

สุรัชย์ ชินโย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฉ
รายการภาพประกอบ	ง
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำจำกัดความ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	7
วิธีดำเนินการวิจัย	7
2 ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
การจัดองค์การและโครงสร้างของระบบบริหารโรงเรียน	11
ฐานะภาพทางวิชาการของนุ้บบริหารโรงเรียน	20
งานบริหารการศึกษา	23
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
3 การดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	39
ประชากรและตัวอย่าง	39

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การเสนอข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	45
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ประเภท และขนาดของโรงเรียน	47
การจัดองค์การและโครงสร้างของระบบบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	51
งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา	55
ปัญหาโครงสร้างของระบบบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	72
ปัญหาในการบริหารงาน ทั้ง 5 ประเภท	73
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	76
สรุปผลการวิจัย	77
อภิปรายผลการวิจัย	81
ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต	90
บรรณานุกรม	92
ภาคผนวก	97
ภาคผนวก ก.	97
ภาคผนวก ข.	140
ประวัติการศึกษา	177

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. ประมาณจำนวนนักเรียนมัธยมศึกษา (สายสามัญ) ทั่วประเทศ ระหว่างปีการศึกษา 2519 - 2523	3
2. จำนวนแบบสอบถามจำแนกตามประเภท	44
3. ลักษณะประชากรที่ตอบแบบสอบถามโดยแบ่งตามลักษณะเพศ	48
4. วุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม	49
5. อาชีพของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม	50
6. งานบริหารการศึกษาประเภทต่าง ๆ ตามความเห็นของผู้บริหาร	56
7. งานบริหารการศึกษาประเภทต่าง ๆ ตามความเห็นของนักวิชาการ	63
8. งานบริหารการศึกษาประเภทต่าง ๆ ตามความเห็นของประชาชน	67
9. สรุปงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา	71
10. งานบริหารการศึกษา ด้านวิชาการ ตามความเห็นของผู้บริหาร	97
11. งานบริหารการศึกษา ด้านบุคคล ตามความเห็นของผู้บริหาร	102
12. งานบริหารการศึกษา ด้านกิจการนักเรียน ตามความเห็นของผู้บริหาร	106
13. งานบริหารการศึกษา ด้านธุรการ การเงิน และบริการ ตามความ เห็นของผู้บริหาร	109
14. งานบริหารการศึกษา ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความเห็นของผู้ บริหาร	111
15. งานบริหารการศึกษา ด้านวิชาการ ตามความเห็นของนักวิชาการ	114
16. งานบริหารการศึกษา ด้านบุคคล ตามความเห็นของนักวิชาการ	118
17. งานบริหารการศึกษา ด้านกิจการนักเรียน ตามความเห็นของนักวิชาการ	120
18. งานบริหารการศึกษา ด้านธุรการ การเงิน และบริการ ตามความเห็น ของนักวิชาการ	124
19. งานบริหารการศึกษา ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความเห็นของ นักวิชาการ	126

รายการภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1	หน้าที่หลักของการจัดโรงเรียน	22
2.	การจัดองค์การตามสายการบังคับบัญชาสายเดียว	53
3.	การจัดองค์การที่มีทั้งหน่วยงานหลัก และหน่วยงานที่ปรึกษา	54
4.	แผนภูมิระบบบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษา	82
5.	แผนภูมิเสนอแนะระบบบริหารการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา	85

คุรุณย์วิทยทรัพย์ากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย